

§ 13 Central entreprenadupphandling av vård- och omsorgsboenden 2019

Förslag till vård- och omsorgsboenden att ingå kommande central upphandling av entreprenaddrift

Dnr 5.1.2-125/2018

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till vård- och omsorgsboendena Mårtensgården samt Guldbroölloshemmet att ingå i central entreprenadupphandling 2019 i enlighet med vad som anges nedan samt i förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att ge äldrenämnden i uppdrag att ansvara för genomförande av centralupphandling av entreprenaddrift för vård- och omsorgsboendena Mårtensgården samt Guldbroölloshemmet i enlighet med vad som anges i detta ärende samt i förvaltningens tjänsteutlåtande.
3. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att äldrenämnden får justera antalet boenden om det under arbetet med upphandlingen visar sig vara uppenbart olämpligt att inkludera boendet, eller om något ytterligare boende ska läggas till i upphandlingen.
4. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med punkt 2, uppdrar äldrenämnden till äldreförvaltningen att genomföra upphandlingen i enlighet med förvaltningens delegationsförteckning.
5. Äldrenämnden anför därutöver följande:

I detta ärende föreslås två vård- och omsorgsboenden ingå i en central entreprenadupphandling 2019. En av boendena drivs idag av en entreprenör och en som intraprenad. Södermalms stadsdelsnämnd har beslutat att rekommendera upphandling av Guldbroölloshemmet och Enskede Årsta Vantör har beslutat att rekommendera upphandling av Mårtensgården.

Utöver dessa boenden finns ytterligare tre vård- och omsorgsboenden vars avtal inte kan förlängas ytterligare utan löper ut 2019-10-31 men som inte ingår i detta beslut. Dessa är Magdalenagården på Södermalm samt Alströmerhemmet på Kungsholmen där respektive stadsdelsnämnd beslutat att inte på nytt upphandla driften efter att avtalet löper ut, samt Kristallgården i Älvsjö där nämnden beslutat att rekommendera äldrenämnden att inkludera boendet i upphandlingen. Äldrenämnden har valt att inte följa Älvsjö stadsdelsnämnds rekommendation inför denna upphandling, och föreslår alltså inte något beslut om upphandling av Kristallgården i detta ärende, varför vi motiverar som nedan.

Älvsjö Stadsdelsförvaltnings tjänstemannaförslag till beslut var att inte genomföra en ny upphandling av Kristallgårdens vård- och omsorgsboende när entreprenadavtalet löper ut. Äldrenämnden anser att Älvsjö stadsdelsförvaltnings motivering är väl genomtänkt. Äldrenämndens majoritet stöder därmed det ursprungliga förslaget till beslut. I och med att det även var Älvsjö stadsdelsförvaltnings förslag till beslut känner vi oss också trygga med det ställningstagandet.

De argument som lyfts av Älvsjö stadsdelsförvaltning är främst ett helhetsperspektiv för äldreomsorgen i Älvsjö. Kristallgårdens vård- och omsorgsboende med 45 lägenheter och Älvsjö servicehus med 60 lägenheter, som drivs i egen regi idag, är relativt små verksamheter som ligger i samma byggnad. Det finns stora samordningseffekter vad gäller personalbemanning, lokaler och kompetens och det gör verksamheterna mindre sårbara. Det finns även andra samordningseffekter med t.ex. hemtjänst och stadsdelens aktivitetscenter – vilket sammantaget stärker äldreomsorgen i Älvsjö.

I stadsdelsnämndens motivtext framförs en önskan till äldrenämnden att utforma upphandlingen på ett sådant sätt att även mindre aktörer har möjlighet att delta genom att inte ha för höga kvalificeringskrav, ha en tillräckligt lång anbudstid, alternativt reservera kontraktet för mindre aktörer. Ingenting av detta går rent praktiskt att genomföra inom ramen för den centralupphandling som beslutas om i detta ärende, utan skulle kräva en helt annan förberedelseprocess.

(S) och (V) med instämmande av (Fi) i Älvsjö stadsdelsnämnd konstaterar i sin reservation att de delar förvaltningens syn att det

mest fördelaktiga, ur både brukar-, verksamhets- och ekonomiskt perspektiv, är att Kristallgårdens vård och omsorgsboende inte upphandlas på nytt. Äldrenämndens majoritet instämmer i detta.”

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2018-03-05.

Stockholms stad införde ett valfrihetssystem för vård- och omsorgsboenden den 1 juli 2008. Kommunfullmäktige beslutade i samband med detta att vård- och omsorgsboenden, i förekommande fall, ska upphandlas genom centrala entreprenadupphandlingar.

Efter beslut av kommunfullmäktige den 17 oktober 2016 har ansvaret för genomförande av bland annat centrala entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboenden, inom stadens valfrihetssystem, flyttats från kommunstyrelsen till äldrenämnden. Detta innebär dock ingen förändring avseende beslut om vilka vård- och omsorgsboenden som ska ingå i en central entreprenadupphandling, då sådant beslut även fortsättningsvis ska fastställas av kommunfullmäktige.

I detta ärende föreslås tre vård- och omsorgsboenden ingå i en central entreprenadupphandling 2019. Dessa är Guldbrölloppshemmet på Södermalm, Kristallgården i Älvsjö samt Mårtensgården i Enskede-Årsta-Vantör. Två av boendena drivs idag av entreprenör och den tredje som intraprenad efter central upphandling som genomfördes 2010. Avtalen kan inte förlängas ytterligare utan löper ut 2019-10-31.

Upphandlingsprocessen behöver påbörjas snarast efter kommunfullmäktiges beslut, som förväntas under våren 2018, genom att arbetet med att ta fram upphandlingsdokument påbörjas.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V), ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Eivor Karlsson m.fl. (MP) yrkar bifall till ett gemensamt förslag till beslut.

Vice ordföranden Michaela Hollis (KD), ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) och ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) yrkar bifall till ett gemensamt förslag till beslut med stöd av ersättaryttrande Alfred Askeljung (C).

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att det finns två förslag till beslut: majoritetens gemensamma förslag till beslut från (V), (S) och (MP) och ett gemensamt förslag till beslut från oppositionens partier: (KD), (M) och (L) med stöd av ersättaryttrande från (C).

Ordföranden ställer båda förslagen mot varandra och finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt (V), (S) och (MP) gemensamma förslag till beslut.

Reservation från (KD), (M) och (L) med ett stöd från ersättaryttrande från (C):

Vice ordföranden Michaela Hollis (KD), ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) och ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) reserverar sig med stöd av ersättaryttrande från Alfred Askeljung (C) mot nämndens beslut till förmån för sitt gemensamma förslag till beslut enligt följande:

”Vi yrkar att äldre- och vårdnämnden beslutar

- att avslå majoritetens förslag till beslut
- att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
- att därutöver anföra:

I detta ärende har äldre- och vårdnämnden att ta ställning till kommande central upphandling av entreprenad drift av tre vård- och omsorgsboende, nämligen Guldbryllloppshemmet på Södermalm, Mårtensgården i Enskede-Årsta-Vantör samt Kristallgården i Älvsjö.

Därutöver finns två boenden som vi i alliansen vill ska omfattas av denna centrala entreprenadupphandling, nämligen Magdalenagården på Södermalm och Alströmerhemmet på Kungsholmen. Dessa har den rödgrönrosa majoriteten beslutat att återta i kommunal regi.

Våra allianskollegor i Södermalms stadsdelsnämnd och Kungsholmens stadsdelsnämnd reserverade sig mot beslutet om egen regi. Vi ansluter oss till deras reservation.

I Älvsjö stadsdelsnämnd vann ett gemensamt förslag till beslut från oppositionens och Miljöpartiets bifall i nämnden. Förslaget innebär att även Kristallgården upphandlas centralt. Det nu föreliggande förslag till beslut från majoriteten i äldre- och vårdnämnden innebär att den går emot det lokala beslutet av stadsdelsnämnden

och emot äldreförvaltningens förslag, vilket är mycket anmärkningsvärt. Vi motsätter oss detta förslag å det kraftigaste, vi har sett nog av återkommunaliseringar i Stockholm.

Beslut om att upphandla offentlig verksamhet måste alltid fattas med de enskilda äldre i centrum. Det är i deras intresse med verksamhet av god kvalitet med långsiktiga förutsättningar, seriösa och ansvarstagande utförare, en mångfald av alternativ och arbetssätt samt möjligheter till effektivisering för att kunna tillhandahålla mer välfärd för pengarna som ska ligga bakom beslut om driftsformer inom välfärden.

Vår inställning är att seriösa utförare som levererar tjänster med bra kvalitet normalt ska ges chansen att konkurrera om den fortsatta driften genom att verksamheter som legat på entreprenad upphandlas igen när avtalet löper ut. Stadsdelsförvaltningarna gör bedömningen att entreprenören i båda fallen uppfyller ställda krav enligt avtal. Därför ska de nuvarande entreprenörerna erbjudas möjligheten att konkurrera om fortsatt drift.

Det finns sällan goda skäl för drift i kommunal regi när det gäller denna sorts verksamheter. Det mesta talar för att fristående aktörer gör det både bättre och billigare. Valmöjlighet gynnar verksamhetsutveckling. Vi tycker istället att staden ska koncentrera sin verksamhet till sådant som är det offentligas uppgifter, kravställning, uppföljning och myndighetsutövning i stället för att utöka sin egen regi.

Den rödgrönrosa majoriteten har under mandatperioden återkommunaliserat ett antal äldreboenden och andra offentliga verksamheter, ofta under förväntningen att man vill ”få bättre kontroll” på verksamheten. Det finns dock ingenting som tyder på att kvaliteten har ökat. Tvärtom har privata utförare ofta bättre resultat på många kvalitetsmått än stadens egen regi-verksamhet. Magdalenagården och Alströmerhemmet är populära äldreboenden och för de boendes skull bör driften upphandlas igen.

För oss är kvalitet och valfrihet det viktiga. Frågan om huruvida stadsdelsnämnder bör lägga ett egen regi-anbud får därför avgöras från fall till fall. Att lägga ett anbud är, som förvaltningen redovisar, förenat med kostnader såväl för att ta fram ett anbud som de kostnader som kommer vid ett eventuellt återtagande.”

§ 14 Uppföljning av vård- och omsorgsboende, hemtjänst, servicehus och dagverksamhet 2017

Dnr 4.1-93/2018

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen med rekommendation att överlämna ärendet till kommunfullmäktige.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2018-02-23.

All äldreomsorg inom Stockholms stad som gäller vård- och omsorgsboenden, hemtjänst, servicehus och dagverksamhet följs upp enligt en stadsgemensam mall. Syftet är att följa upp verksamheternas följsamhet till avtal, uppdrag och kommunfullmäktiges mål för en god och säker vård och omsorg. Det sammantagna resultatet från 2018 års verksamhetsuppföljningar visar generellt att verksamheterna har god följsamhet mot lagar, föreskrifter samt avtal/ uppdragsbeskrivning och därmed förutsättningar att bedriva en god och säker vård och omsorg.

Det finns dock några generella utvecklingsområden som flertalet av verksamheterna behöver förbättra. Detta gäller framför allt hälso- och sjukvårdsdokumentation och social dokumentation samt kompetensutvecklingsplaner för personalen. Ett annat utvecklingsområde är arbetet med riskanalys och egenkontroller där det ska finnas sammanfattade bedömning och analys av resultaten samt beskrivning av vidtagna åtgärder.

Årets resultat av utbildningsgraden inom hemtjänsten visar också att kompetensutveckling inom hemtjänsten är ett prioriterat område som hemtjänstutförarna behöver inrikta sig på.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter samt med stöd av ersättaryttrande från Alfred Askeljung (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Michaela Hollis (KD), ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) och ledamoten Ann-Katrin Åslund (L)) anmäler ett